

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/59/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

88/2017. (V. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ nevében, meghatalmazással igazolt jogi képviselője **Dr. Flumbort András** (1138 Budapest, Váci út 175. III/209/A-B.) által 2017. február 6-án előterjesztett **panasza** alapján indult eljárásban a 2017. május 25-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos nevében és képviselőjében, meghatalmazással igazolt jogi képviselője 2017. február 6-án, postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, a panaszossal szemben 2017. január 20-án fogatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos jogi képviselője a panaszbeadványban előadta, hogy a 2017. január 20-án, a panaszossal szemben végrehajtott előállítás rendőri intézkedés során tapasztaltak miatt terjeszt elő a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az Rtv. 93. § (1) bekezdésére – panaszt.

A [...] Rendőrkapitányság a panaszost 2017. január 20-án előállította a [...] Rendőrkapitányságra, ahol 4 óra 15 percet töltött el a rendőrségi fogdán, majd szabadon engedték.

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés pontja alapján előállítani többek között azt a személyt lehet, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani. Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A panaszossal az előállításakor mindösszesen annyit közöltek, hogy hasonlít valakire, akit keresnek; sem akkor, sem később nem közölték vele, hogy mi az oka az előállításának, milyen bűncselekmény gyanúja miatt került sor az előállítására. Ezek után a rendőrségi fogdára vitték, ahol az alsónadrágját is le kellett tolnia. A rendőrségi fogdán eltöltött 4 óra 30 perc után annyit közöltek vele, hogy elmehet, mert az állítólagos sértett nem tudott semmilyen értékelhető vallomást tenni, feljelentést sem tett. A panaszostól a munkáltatójára vonatkozó számos kérdést tettek fel, amelyről nem készült jegyzőkönyv. Az eljáró rendőr a panaszosnak azt tanácsolta, hogy keressen másik munkahelyet, mert még ebből gondjai lesznek.

A panaszost az előállítás okáról sem szóban, sem írásban nem tájékoztatták megfelelően, ugyanis a „keresünk valakit, aki hasonlít...” nem tekinthető megfelelő tájékoztatásnak.

A jogi képviselő álláspontja szerint a nyomozóhatóság megsértette az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében rögzített arányosság követelményét.

Az Rtv. 18. § (4) bekezdése alapján a rendőrségi fogdába történő befogadáskor, amennyiben a rendelkezésre álló adatokra, illetve a befogadás körülményeire vagy a fogvatartott viselkedésére tekintettel alapos okkal feltételezhető, hogy a fogvatartott saját vagy más életének, testi épségének veszélyeztetésére alkalmas tárgyat tart magánál, az élet, testi épség védelme, továbbá a bűncselekmény megelőzése érdekében a fogvatartott testét, erre vonatkozó előzetes figyelmeztetést követően – a testüregre is kiterjedően – át kell vizsgálni, mely szerint a test átvizsgálása és az alsónadrág letolása nem szükségszerű, ahhoz olyan körülmény fennállása is szükséges, amelyet az Rtv. 18. § (4) bekezdése meghatároz.

Az Rtv. 19. § (1) bekezdése alapján a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmessé válni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. Jelen esetben a rendőri intézkedés azért volt jogszerűtlen, mert nem állt fent az Rtv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, a panaszos semmilyen törvénybe ütköző cselekményt nem követett el.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 28. § (8) bekezdése alapján az elfogás és az előállítás végrehajtása esetén – ideértve a megkezdett, de mellőzött előállítást is – a rendőr szolgálati előjárója haladéktalanul, de legkésőbb az intézkedésről történő beszámolásig köteles vizsgálni az intézkedés jogszerűségét, szakszerűségét és arányosságát. A vizsgálat eredményét az intézkedésről készült jelentésre rá kell vezetni.

A nyomozó hatóság feladata továbbá, hogy az Rtv-ben és a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényben (továbbiakban: Be.) rögzített feladatait pártatlanul és magas szakmai színvonalon lássa el és tartózkodjon minden olyan kijelentéstől, amely megkérdőjelezi eljárásának semlegességét.

2) A jogi képviselő mellékelte a panaszos előállításakor, a rendőrség által, az előállítás idejéről kiállított igazolást, amely szerint a panaszos az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján alkalmazott előállítás miatt a [...] utca 83-85. szám alatt tartózkodott 2017. január 20-án 13 órától 19 óra 15 percig. Az előállítás időtartama alatt a panaszosnak sérülése, panasz nem keletkezett.

3) A jogi képviselő becsatolta a 2017. január 20-án felvett letéti jegyzéket, amelynek tartalmát – a panasz eljárás érdemi elbírálása során betöltött irreleváns volta miatt – a Testület nem ismerteti.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult [...] Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

A Testület előzetesen fontosnak tartja kiemelni, hogy a parancsnok tájékoztatása alapján vélhetően adminisztrációs hiba folytán csak az alábbi iratokat tudták a Testületnek megküldeni; több irat nem áll a rendőrkapitányság rendelkezésére a sérelmezett intézkedés vonatkozásában.

1) A [...] Rendőrkapitányság megbízott kapitányságvezetője Dr. V. A. r. alezredes 2017. március 3-án készítette el a sérelmezett rendőri intézkedés kapcsán az átiratát, amelyben az alábbi megállapításokat tette.

2017. január 20-án a [...] tér 17. szám alatti OTP bankfiók egyik alkalmazottja bejelentést tett, amelyben elmondta, hogy egy idős hölgy nagyobb összeget kívánt felvenni a bankszámlájáról és az ügyintéző kérdéseire történő válaszadást megelőzően minden esetben egyeztetett egy férfivel. A kikerülő rendőrök a térfigyelő kamerák által beazonosították a bejelentésben szereplő gyanús férfit, a panaszost, aki a rendőri jelenlétet észelve sietősen el kívánta hagyni a helyszínt, amelyben őt 13 órakor megakadályozták. Az idős hölgy elsődleges, helyszínen történő elszámoltatását követően megállapítást nyert, hogy a hölgy gyógyászati segédeszközök megvásárlása céljából már több alkalommal fizetett nagyobb összeget egy magát [...] elnevezésű cég alkalmazottjának nevező személynek, a panaszosnak. Tekintettel arra, hogy az elmúlt időszakban több, hasonló módszerrel elkövetett kiemelt bűncselekményt követtek el idős emberek sérelmére, továbbá mivel a panaszos többször a feltett kérdésekre eltérő, esetenként ellentétes válaszokat adott, ezért az eset teljes körű tisztázása érdekében a panaszossal szemben az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy előállítására került alkalmazásra, amelyről a panaszos tájékoztatása megtörtént, amelyet ő tudomásul vett. A panaszos személyi szabadságának a korlátozása 2017. január 20-án 13 órától 19 óra 15 percig tartott. Az előállítás időtartama alatt a tanú és a sértett kihallgatásának, a térfigyelő kamerák által rögzített felvétel elemzésének a végrehajtására került sor.

A panaszost az intézkedést végrehajtó rendőrök tájékoztatták az intézkedés céljáról, elállításának okáról, panasztételi lehetőségéről, valamint arról, hogy az eset teljes körű tisztázását követően kerül sor annak megállapítására, hogy milyen minőségben kerül elszámoltatásra az eljárás során.

A panaszossal szemben a helyszínen foganatosított intézkedés során ruházatátvizsgálás került végrehajtásra az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján, továbbá az előállító helyiségben történő elhelyezését megelőzően az Rtv. 18. § (4) bekezdésében megfogalmazottak alapján a panaszos testfelülete, az erre vonatkozó előzetes figyelmeztetést követően átvizsgálásra került, amelynek során az alsónadrágját is átvizsgálták. A rendőrök a panaszos befogadásakor különös figyelmet fordítottak az Rtv. 18. § (5) bekezdésében foglaltakra. A ruházatátvizsgálás szakszerűség szempontjából a Szolgálati Szabályzat 31. § (7) bekezdésében meghatározottak alapján került végrehajtásra. Motozásra nem került sor, mivel az magában foglalja a testüregék átvizsgálását is, ezért az minden esetben orvos által kerül végrehajtásra.

A panaszost, amikor szabadon bocsátották ismételten tájékoztatták a panasztételi lehetőségéről, amellyel nem akart élni.

A rendőri intézkedés során az előállított részéről elhangzottakat maradéktalanul tartalmazza az erről készült rendőri jelentés, tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló információk alapján minden kétséget kizáróan nem került tisztázásra a panaszos eljárásban betöltött szerepe, ezért a nyomozás érdekeit szem előtt tartva tőle jegyzőkönyv felvételére külön nem került sor.

A panaszos a rendelkezésre álló információk alapján mindvégig együttműködő magatartást tanúsított.

A megbízott kapitányságvezető szerint az eljárásban résztvevő személyek által foganatosított intézkedés jogszerű, végrehajtása szakszerű volt, a helyzetnek megfelelő határozottsággal, amelynek során az arányosság követelményei maradéktalanul betartásra kerültek.

2) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 2017. január 20-án 13 órakor a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés szerint igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálást és az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint előállítást hajtottak végre. A személyi szabadság korlátozásának a helye [...]. szám. Az intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása mezőben szerepel, hogy a rendőr szolgálatának teljesítése során a fentebbi napon 12 óra 57 perckor az [...] Központ utasítása alapján ment a [...] szám alatt található OTP bankfiókba, mivel onnan a bank alkalmazottja bejelentést tett, hogy egy idős hölgy nagyobb összeget szeretne átutalni, azonban az ügyintézés során felmerülő kérdések megválaszolására több alkalommal is elhagyja a bankfiókot, hogy megkérdezzen egy férfit a válaszokkal kapcsolatban.

A rendőr, amint a fenti címre vonult felvette a kapcsolatot a Térfigyelő Központtal, akik tájékoztatták, hogy a helyszín közelében a 20-as számú „[...]”-ibuszmegálló” elnevezésű térfigyelő kamera van kihelyezve, amelyen azt látja, hogy az OTP bankfiók mellett található

kapualjban egy férfi várakozik, aki a bankfiók irányába tekint több alkalommal; továbbá elmondta, hogy a fenti kamera felvétele visszanezése folyamatban van, amelyen látható, hogy a bankfiókból egy idős hölgy több alkalommal kimegy a fent nevezett férfihoz, aki fekete kabátot, kék nadrágot és sálat viselt.

A rendőr a leírásnak megfelelő személyt 13 órakor ismerte fel a buszmegállóban, aki a rendőri jelenlétet észlelve tekintetét több alkalommal elkapta, majd a [...] -i út irányába elindult, azonban őt a rendőr intézkedés alá vonta. A személyt igazolásra szólította fel, amely során átadta a személyi igazolványát, amelyből megállapította a rendőr, hogy ő (XY) panaszos. Rendőri kérdésre közölte, hogy azért tartózkodik a fenti címen, mert a „P.” nevű iroda, a [...] alkalmazottja, amely cég ügyvezető igazgatója B. B. megbízta, hogy kísérelje el a cég egyik idős ügyfelét az OTP Bankba egy tranzakció lebonyolítása céljából. A panaszos nem tudta a rendőrnek megmondani, hogy mivel kapcsolatos a tranzakció; az elmondása szerint ő csak elkísérte a hölgyet. A rendőr megjegyezte, hogy a panaszos az intézkedés megkezdésétől feltűnően idegesen viselkedett, a beszédhangja több alkalommal elcsuklott, a keze és a szája remegett. A rendőr további kérdéseire a panaszos elmondta, hogy ő a M. C. cég alkalmazottja, aki megbízási szerződés alapján kapcsolatban van a P[...] -pal, aki megbízta a hölgy ügyintézésével kapcsolatban. A helyszínen ellentmondásba keveredett tekintetben, hogy ő már 2016 óta kapcsolatban van A. Z.-val, akit a mai napon telefonon felkeresett egy egészségügyi állapotfelmérés végett, majd a felmérést követően a [...] megbízásából a [...] út 18. szám alól taxival érkezett A. Z.-val a bankfiókba ügyintézés végett.

13 óra 2 perckor a helyszínre érkezett [...] -es, valamint a [...] -es tagállomás, akik segédkeztek az intézkedés lebonyolításában.

[...] -es tagállomás meghallgatta az OTP bankfiók alkalmazottját, Sz. Z.-t, aki elmondta, hogy 2017. január 20-án 12 óra 50 perc körüli időben érkezett a bankfiókba A. Z., aki 1 millió forintot akart átutalni a [...] számú bankszámlára, a [...] Kft. kedvezményezett nevére. Sz. Z. elmondta, hogy az ügyintézéshez szükséges kérdések megválaszolásához A. Z. több alkalommal közölte, hogy kimegy egy férfivel beszélni és közli az adatokat; ez a bejelentőnek gyanússá vált, ezért értesítette a segélyhívót. A bejelentő továbbá elmondta, hogy A. Z. által kezdeményezett tranzakció már átutalásra került, azonban Sz. Z. a rendőrség kérésére azt felfüggesztette, valamint visszahívta az összeget.

A fentieket követően a rendőr meghallgatta A. Z.-t, aki elmondta, hogy 2016. május hónapban telefonon kereste fel egy cég, amely egészségügyi állapotfelmérést követően egészség megőrző termékeket kínál, amely során a cégtől 2016. június hónapban egy vérvételt követően vásárolt 500.000 Ft értékű eszközt, majd július hónapban egy 140.000 Ft értékű eszközt, mivel a cég úgy tájékoztatta, hogy a meglévő egészségügyi problémáira ezen készülékek gyógymódot jelentenek. A. Z. a céget megnevezni nem tudta; azonban elmondta, hogy a székhelye [...] út 18. szám. A. Z. azt is elmondta, hogy a sérelmezett intézkedés napján 8 órakor az általa ismert cégtől telefonon felhívta egy férfi, hogy szükséges lenne egy egészségügyi felülvizsgálat, amelyet 9 óra körüli időben A. Z.-nál egy vérvételt végeztek oly módon, hogy az egyik ujjából néhány csepp vért vettek, majd ezt követően közölték vele, hogy stroke gyanút állapítottak meg, amelyre egy gyógyászati eszközt tudnak ajánlani; ennek értéke 1 millió forint, amelyet egy bankszámlára kell átutalni még aznap, majd ezt követően kerül kiszállításra a részére a gyógyászati eszköz. A fentieket követően A. Z. a panaszossal taxival elment a bankfiókba, hogy átutalja az eszköz árát. A. Z. azt is elmondta, hogy a

szükséges bankszámlaszámot, illetve a további információkat a bankfióknál kapta meg a panaszostól.

A [...] -es tagállomás tájékoztatta a jelentést tevő rendőrt, hogy a cégnyilvántartásból megállapítást nyert, hogy a panaszos nem alkalmazott a [...] -nál, valamint a panaszos által A. Z. részére megadott bankszámlaszám sem egyezik a cégnyilvántartásban szereplő bankszámlaszámmal.

A rendőr ezt követően a panaszoson ruházatvizsgálatot hajtott végre, amely során közbiztonságra különösen veszélyes eszközt, valamint bűncselekményből vagy szabálysértésből származó dolgot nem talált.

Ezt követően ismét felvette a kapcsolatot a Térfigyelő Központtal információgyűjtés végett, amely során a fentiekben leírtakon kívül tájékoztatták őt, hogy a panaszos és A. Z. együtt érkezett a [...] úton a [...] útja irányából az OTP bankhoz a [...] frsz-ú [...] típusú taxival.

A fentieket jelentette az [...] Központnak a rendőr, valamint a [...] hívónévvel ellátott szolgálatirányító parancsnoknak, akik tájékoztatták, hogy egyeztettek a készenléti csoportvezetővel a további intézkedés folyamata végett, amely során utasították őt, hogy a panaszost állítsa elő a [...] Rendőrkapitányságra, valamint A. Z-t szállítsa be a kapitányságra meghallgatás céljából. A rendőr az [...] Ügyeleten keresztül ellenőrizte a fenti személyeket a Körözési Nyilvántartási Rendszerben, amelyben nem szerepeltek. A személyeket tájékoztatta, hogy az intézkedéssel szemben panasszal élhetnek 30 napon belül, valamint 20 napon belül a Testületnél, amelyet megértettek és tudomásul vettek. Ezt követően közölte a panaszossal, hogy elő fogja állítani őt a [...] Rendőrkapitányságra, bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt, továbbá tájékoztatta őt a jogairól és kötelezettségeiről, amelyet megértett és tudomásul vett. Az intézkedés során együttműködő magatartás tanúsítása végett kényszerítő eszközt nem alkalmazott a panaszossal szemben. A panaszost 14 óra 40 perckor sérülés-és panaszmentesen adta át a [...] Rendőrkapitányság szolgálatirányító parancsnokának, aki utasította a panaszos előállító helyiségben való elhelyezésére.

A panaszos részére az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján, az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták.

3) Az előállítás végrehajtásáról parancsnoki vélemény és kivizsgálás elnevezésű dokumentumban S. Sz. r. ftörm. szolgálatirányító parancsnok a panaszossal szemben, az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pont szerint végrehajtott igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti átvizsgálást és az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján végrehajtott előállítás jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak találta.

4) K. L. r. örm. 2017. január 20-án rögzített hivatalos feljegyzésében rögzítette, hogy 8 óra és 20 óra között térfigyelő szolgálatot látott el a [...] Kft. ([...] utca 36.) által üzemeltetett Térfigyelő Központ [...] -es számú munkahelyén.

A szolgálata teljesítése közben a [...] -es tagállomás megkereste, miszerint a [...] téren az OTP bankfiókban egy idős hölgy nagy értékű utalást szeretne végrehajtani, viszont az ügyintézés során többször is kimegy a bank elé, ahol egy ismeretlen férfivel kommunikál. 12 óra 52 perckor a 420-as [...] -ibusz megálló elnevezésű kamerán látszik, hogy az idős hölgy egy sárga

színű [...] frsz-ú taxival érkezik a bank elé, amelyből rajta kívül az anyósületről egy fiatal férfi is kiszáll, aki kék nadrágot, fekete szövetkabátot és fekete cipőt visel, valamint sötét, felnyírt haja van. Ezt követően a férfi és az idős hölgy beszélget, majd a néni bemegy a bankba, a férfi pedig továbbáll. 13 óra 9 perckor a hölgy kilép a bank ajtaján, majd újra beszélget a férfival, majd egy perc múlva ismét bemegy. 13 óra 29 perckor a hölgy ismét kijön a bankból, majd kommunikál a férfival és ezután ismét visszamegy. 13 óra 41 perckor a hölgy kijön a bankból, ismét beszél a férfival, valamint az idős hölgy átad egy papírt a férfinak, aki azt aláírja, majd visszaadja a néninek, aki ismét bemegy a bankba. 14 óra 2 perckor a férfit a kikerkező járőrök intézkedés alá vonják. A kamerafelvétel visszanezése során a férfi végig ideges magatartást tanúsított, fel-alá mászkált és több alkalommal is dohányzott, több üzletbe betért.

A rendőr a felvételt 12 óra 52 perctől 14 óráig mentette ki.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta meg, hogy a beadványban előterjesztettek vonatkozásában mely kifogások érdemi vizsgálatára terjed ki a hatásköre.

A panaszos jogi képviselője beadványában sérelmezte, hogy a panaszost olyan cselekmény elkövetésével gyanúsították meg, amelyet el sem követett; sőt a nyomozás során számos hiányosság is kimutatható.

Az Rtv. 92.§-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás), esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület hatásköre vizsgálatánál, az Rtv. fentebb idézett rendelkezései mellett figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92 – 93/B. §§-ok tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

A fentebbi rendelkezésekből kiderül, hogy a Testület nem rendelkezik hatáskörrel büntetőjogi felelősség kérdésének az eldöntésében. A büntetőeljárás nyomozati szakaszában a gyanúsítással szemben a Be. 196. § alapján van helye panasznak, majd az egész eljárás során a terhelt félnek lehetősége van ártatlanságát különféle bizonyítási eszközökkel alátámasztani. Figyelemmel arra, hogy megfelelő jogorvoslatot biztosít a Be. a terhelt személy számára az eljárásban, valamint arra, hogy a gyanúsítás kérdésköre a Be. és nem az Rtv. tárgyi hatálya alá tartozik, **így a Testület hatáskörének a hiányát állapította meg és nem vizsgálta az érdemi eljárásban azt, hogy vajon a panaszos elkövethette-e a terhére rótt cselekményt, amely miatt vele szemben büntetőeljárás indult.**

Szintén ugyanezen oknál fogva, a fentiekben ismertetett jogszabályokban foglalt hatásköri rendelkezések alapján a rendőrség, mint nyomozó hatóság nyomozati cselekményeinek a felülvizsgálatára a Testület nem rendelkezik hatáskörrel. A törvényességi felügyeletet az illetékes ügyészség végzi a rendőrség nyomozati cselekményei felett.

IV.

A panaszos beadványában sérelmezte az előállítását, a rendőrség által nyújtott hiányos tájékoztatást és azt, hogy amikor az előállító helyiségbe befogadták le kellett töltenie az alsónadrágját.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezete II. cikke által biztosított emberi méltósághoz fűződő, a III. cikkében szabályozott megalázó bánásmód tilalmát, a IV. cikkének (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz való és a XXIV. cikkben rögzített tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként a panaszos előállítását vizsgálta meg.

a) A jogalap vonatkozásában az alábbi következtetésre jutott a Testület.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján, állították elő, figyelemmel arra, hogy az OTP bankfiók egy alkalmazottja egy gyanús tranzakció kapcsán bejelentést tett a rendőrségre, amely szerint egy idős hölgy nagy értékű átutalást kíván végrehajtani, de annak kapcsán többször kimegy egyeztetni egy férfival.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A Testület véleménye szerint a bankfiók alkalmazottjának telefonos bejelentése felvethette a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 373. §-ában tilalmazott csalás bűncselekmény elkövetésének a gyanúját. A hivatkozott jogszabály (1) bekezdése tartalmazza a bűncselekmény alapesetét, amely szerint „aki jogtalan haszonszerzés végett más tervedésbe ejt, vagy tervedésben tart, és ezzel kárt okoz, csalást követ el.” A csalás bűncselekmény minősítése az értékhatár szerint változik.

A Testület véleménye szerint a telefonos bejelentés felvethette a gazdasági csalás bűncselekmény elkövetését, amelyet a Btk. 374. §-ában pönalizál. A törvényi alapeset szerint, „aki jogtalan haszonszerzés végett színlelt gazdasági tevékenységet végez, és ezzel vagyoni hátrányt okoz, gazdasági csalást követ el.”

Ezen a ponton a Testület szükségesnek tartja, hogy utaljon töretlen gyakorlatára, amely szerint a bűncselekmény gyanúját a panaszjárásban kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőeljárást lefolytató hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, akkor, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

Így a fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a gyanúnak az adott intézkedéshez szükséges foka – amely a gyanúsításhoz szükséges megalapozott gyanúnál alacsonyabb szintű gyanú – fennállt-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésre álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a

megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapíthatja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

A Testület által kialakított történeti tényállás részeként kezelte azt, hogy a telefonos bejelentés által, bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanú a rendőrség helyszínre érkezését követően továbbberősödött: (1) a bejelentő szóban elmondta az általa, a bankfiókban tapasztaltakat (elkövetés helye és ideje); (2) a rendőrség ennek kapcsán meghallgatta az idős hölgyet (sértett); (3) kiderült, hogy 1 millió forint összeget akart átutalni egy cég bankszámlájára (elkövetési magatartás), amely kapcsán (4) egy férfi közölte vele az átutaláshoz szükséges információkat, (5) az idős hölgy pedig beazonosította a férfit, aki az információkat a rendelkezésére bocsátotta (panaszos, mint potenciális elkövető). A rendőrség a helyszínen meghallgatta a panaszt, aki zavart, ideges magatartást tanúsított, amikor a rendőrök kitérítését meglátta el akarta hagyni a helyszínt, de amikor intézkedés alá vonták akkor együttműködő volt, ám folyamatosan ellentmondásba keveredett. Az egyik rendőr a térfelügyelő kamerák által rögzített felvételekről is információkat gyűjtött be a helyszínen, amelyen rögzített felvételek a panaszossal szemben felmerült, bűncselekmény elkövetésére vonatkozó egyszerű gyanút továbbberősítették.

A fentiekben kifejtettek alapján, az ott meghatározott körülményekre figyelemmel, a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy fennállt az a minimális szintű gyanú a bűncselekmény elkövetéséhez, amely az előállítás foganatosításához volt szükséges. **Erre figyelemmel a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült azért, mert őt a rendőrség az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján előállította.**

b) Mivel azonban az idézett rendelkezés az előállítás végrehajtását az abban foglalt feltétel teljesülése esetére – vagyis ha az intézkedés alá vont személyt érintő gyanú fennáll – nem kötelező jelleggel írja elő, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési jogkört biztosít, a Testület a rendőri intézkedést az arányosság követelményére figyelemmel is szükségesnek tartotta értékelni.

Az Rtv. 15. §-a ugyanis kimondja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül pedig azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Jelen alpontban tehát a Testület azt vizsgálta meg, hogy az elérni kívánt cél arányban állt-e a jogkorlátozás mértékével, nem lehetett-e elérni kevésbé jogkorlátozó módon azt, hogy egyéb érdemi cselekményeket hajtsanak végre a sikeres, eredményes nyomozás lefolytatása érdekében.

A Testület véleménye szerint a panaszossal szemben felmerült bűncselekményi gyanút a rendőrség az intézkedés helyszíne által biztosított lehetőségekhez képest kimerítően próbálta tisztázni, hiszen meghallgatta a bejelentőt, a potenciális sértettet, a potenciális elkövetőt, megtekintette a helyszínt, a térfelügyelő kamerák által rögzített felvétel iránt érdeklődött. A gyanú további tisztázása (megalapozása vagy kizárása érdekében) indokolt volt az érintett személyek meghallgatása jegyzőkönyv ellenében, így a helyszínen tapasztaltak alapján

indokolt volt a sértett, a tanú és a panaszos, mint potenciális gyanúsított jegyzőkönyv ellenében való meghallgatása. A Testület álláspontja szerint a rendőrség a kellő időben és helyen rendelkezésre álló lehető legarányosabb megoldást választotta, amikor a panaszos előállítása felől határozott, hiszen a helyszínen tapasztaltak alapján, indokolt volt további érdemi cselekmények végrehajtása. **Figyelemmel arra, hogy a rendőrség a lehetőségekhez képest az elérni kívánt céllal arányos, a lehető legkisebb jogkorlátozással járó intézkedést választotta és hajtotta végre, így a Testület véleménye szerint a panaszos Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerinti előállítása megfelelt az Rtv. 15. §-ában szabályozott arányossági követelményeknek.**

c) A Testület a panaszos előállításának időtartama kapcsán az alábbi megállapításokat teszi.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos személyi szabadságát az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján 2017. január 20-án 13 órától 19 óra 15 percig, azaz összesen 6 óra 15 percen keresztül korlátozták, amelyet a panaszos által becsatolt igazolás is alátámasztott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló iratok alapján közelítő pontossággal rekonstruálható, hogy mi történt az előállítás időtartama alatt. A panaszossal szemben 2017. január 20-án 13 órakor kezdeményezték intézkedést, amely során az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja alapján igazoltatták, majd nyilatkoztatták a bejelentésben a rendőrség tudomására hozott információk vonatkozásában. Eközben a helyszínen igazoltatták és meghallgatták a bejelentőt, valamint a sértett idős hölgyet. A helyszín szemrevételezése és a térfigyelő kamerák által rögzített felvételek bekérése érdekében folyamatosan telefonon keresztül tájékoztatták a központot, amely kapcsán azt az utasítást kapta a panaszossal szemben intézkedő rendőr, hogy állítsa őt elő a [...] Rendőrkapitányságra. A panaszost ezt követően az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján előállították, tájékoztatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálták, majd beszállították a [...] Rendőrkapitányságra, ahol további érdemi intézkedés megtétele érdekében 14 óra 40 perckor adták át. Ennek kapcsán csak annyit hozott a rendőrség a Testület tudomására, hogy a panaszost előállító helyiségben helyezték el, amely során átvizsgálták a ruházatát.

A Testület külön fontosnak tartja kiemelni, hogy kifejezett kérdése ellenére nem bocsátotta a rendőrkapitányság a rendelkezésére a kifogásolt intézkedéssel kapcsolatban keletkezett valamennyi dokumentációt, amely kapcsán a kapitányságvezető azt adta elő, hogy adminisztrációs hiba történt, amelyet kivizsgálnak. Mégis ennek ellenére, a megkeresésben rögzített kérdéseket a kapitányságvezető szűkszavúan válaszolta meg, amely szinte lehetetlenné tette a történeti tényállás tisztázását. Minderre tekintettel a Testület alappal feltételezhette azt, hogy amint a panaszost átadták a kapitányságon azt követően vele szemben érdemi intézkedést nem hajtottak végre. **Erre tekintettel a panaszos előállításának időtartamát a Testület alapjogot súlyosan sértőnek minősítette, hiszen 14 óra 40 perc és 19 óra 15 perc között semmilyen érdemi cselekményt nem hajthattak végre a panaszossal szemben, így ez a 4 óra 35 perc időtartam súlyosan sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.**

2) A panaszos sérelmezte, hogy amikor őt elhelyezték az előállító helyiségben, akkor a vele szemben végrehajtott ruházatátvizsgálás során a rendőrök arra kérték, hogy tolja le az alsónadrágját.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos által tett kijelentés helytálló, valóban erre kérték meg – figyelemmel az Rtv. 18. (4) és (5) bekezdésekben, valamint a Szolgálati Szabályzat 31. § (7) bekezdésében foglalt követelményekre –, hogy tolja le az alsó nadrágját. A rendőrség véleménye szerint ez nem minősül motozásnak, mert az magában foglalja a testüreg átvizsgálást, amelynek elvégzése orvosi hatáskörbe tartozik.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja”.

Az Rtv. 18. § (4)-(6) bekezdés a rendőrségi fogdába történő befogadási eljárással kapcsolatban azt rögzíti, hogy amennyiben a rendelkezésre álló adatokra, illetve a befogadás körülményeire vagy a fogvatartott viselkedésére tekintettel alapos okkal feltételezhető, hogy a fogvatartott saját vagy más életének, testi épségének veszélyeztetésére alkalmas tárgyat tart magánál, az élet, testi épség védelme, továbbá a bűncselekmény megelőzése érdekében a fogvatartott testét, erre vonatkozó előzetes figyelmeztetést követően - a testüregekre is kiterjedően - át kell vizsgálni. A fogvatartott testének átvizsgálása nem történhet szemérem sértő módon, és az átvizsgálás alatt más fogvatartott, illetve a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem lehet jelen. A testüregek átvizsgálását csak orvos végezheti, amelynek során a vizsgálatot végző orvoson kívül a vizsgálat elvégzésében közreműködő egészségügyi dolgozó, valamint a vizsgált személlyel azonos nemű rendőr lehet jelen.

Az Rtv. 97.§ (1) bekezdés b) pontja alapján ruházatnak kell tekinteni az intézkedéssel érintett személy testén viselt, illetve az intézkedés helyszínén nála lévő, vagy a közvetlen felügyelete alatt, illetve rendelkezésére álló ruházatot, csomagot és tárgyat.

Szükséges utalni továbbá az Rtv. 16. § (4) bekezdésére is, amelynek értelmében a rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni.

A Szolgálati Szabályzat 31.§ (7) bekezdésében, az előállító egységben történő elhelyezés szabályai közt az alábbiak olvashatók: „Elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni, ruházatát támadás vagy önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik”.

Ugyanezen jogszabályhely (8) bekezdése a következőként rendelkezik: „A fogvatartás biztonsági követelményeire figyelemmel, valamint az esetleges önkárosítás megelőzése érdekében az előállító helyiségben a fogvatartott saját tulajdonú alsó- és felsőruházatát nadrágszija nélkül, lábbelijét cipőfűző nélkül tarthatja magánál.”

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT. 10.) ORFK utasítás mellékleteként kiadott „A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikái” c. módszertani útmutató 6.4 pontjára, az előállító egységben történő elhelyezést megelőzően végrehajtott támadás, vagy önveszély okozására alkalmas tárgy elvételére irányuló ruházatátvizsgálást az alábbiak figyelembevételével kell végrehajtani: Minden tekintetben be kell tartani az Rtv. 15.§ (2) bekezdésébe foglalt arányosságot, valamint az Rtv. 16.§ (4) bekezdésében meghatározott törvényesség követelményét. Az átvizsgálást tilos szemérem sértő, megalázó, embertelen, kegyetlen módon végrehajtani. A ruházatátvizsgálást úgy kell végrehajtani, hogy az a személyi szabadságában korlátozott személy alsó ruházatának (alsónadrág vagy bugyi, melltartó) levételével nem járhat, és az esemény valamennyi releváns körülményére tekintettel kell lenni (milyen jogsértő cselekmény korlátozása miatt történt a személyi szabadság korlátozása, a jogsértő cselekmény helyszíne stb.).

A fentebb hivatkozott Rtv. 31. § (1) bekezdése tehát lehetőségként, a rendőr mérlegelésére bízva ad felhatalmazást a személyi szabadságában korlátozott személy ruházatának átvizsgálására. Ehhez képest a Szolgálati Szabályzat ugyanezen rendelkezéseket (támadás vagy önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából) átvéve és annak alkalmazási körét szűkítve – az előállító helyiségbe elhelyezéskor – már kötelező ruházatátvizsgálást ír elő.

A Testület rögzíti, hogy a ruházatátvizsgálás az intézkedés alá vont ruházatának tapintás útján történő átvizsgálását jelenti úgy, hogy a ruházat az érintett személy testfelületén marad. Mivel a panaszost előállították, tehát személyi szabadságot korlátozó intézkedés alatt állt, és előállító helyiségben helyezték el, ezért az Rtv. 31. § (1) és a Szolgálati Szabályzat 31.§ (7) bekezdése megfelelő jogalapot biztosított ruházata ilyen való átvizsgálására, amely azonban semmiképp sem járhatott volna a ruhadarabok levételével, az intézkedés alá vont személy „vetköztetésével”.

A vonatkozó ORFK utasítás mellékleteként kiadott módszertani útmutató is rögzíti, hogy a ruházatátvizsgálás a ruházat levételével nem járhat, illetve a jogsértő cselekmény jellegére, helyszínére is tekintettel kell lenni.

A panaszossal kapcsolatban rendelkezésre álló iratokban semmi nem mutatott arra, hogy fennállt volna bármi olyan körülmény, ami miatt szükséges lett volna a csalás bűncselekmény gyanúja miatt előállított panaszos testfelületét átvizsgálni. Az iratokból nem tűnik ki olyan adat, ami megteremtette volna annak a gyanúját, hogy a panaszos önmaga vagy mások károsításra vagy a bűncselekmény elkövetésére alkalmas tárgyat, vagy kábítószeret próbált a testfelületén becsempészni az előállító helyiségbe.

A fent kifejtett érvek alapján – figyelemmel az előállítás okára és az egyéb körülményekre – a befogadáskor végzett ruházat átvizsgálás módja (a panaszos levetköztetése) aránytalan és szakszerűtlen volt, ezért a Testület kimondta, hogy az illetén átvizsgálás az Alaptörvény III. cikkében tilalmazott megalázó bánásmódnak minősül, amely súlyos mértékben sértette a panaszos emberi méltóságához fűződő jogát.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök az intézkedés során maradéktalanul nem tettek eleget az intézkedés okának és céljának közlésére vonatkozó kötelezettségüknek. A panaszosnak mindösszesen annyit hoztak a tudomására, hogy azért intézkednek vele szemben és állítják elő, mert „keresnek valakit, aki hasonlít...”

A rendőrség arról számolt be a Testületnek, hogy a panaszost az intézkedést végrehajtó rendőrök tájékoztatták az intézkedés céljáról, előállításának okáról, panasztételi lehetőségéről, valamint arról, hogy az eset teljes körű tisztázását követően kerül sor annak megállapítására, hogy milyen minőségben kerül elszámoltatásra az eljárás során. Amikor pedig szabadon bocsátották, akkor panasztételi lehetőségéről ismételtén tájékoztatták.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint „a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.”

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A hivatkozott jogszabályhely (6) bekezdése a panaszjogról való tájékoztatást tartalmazza: „a rendőr az Rtv. V. Fejezetében foglalt intézkedését vagy az Rtv. VI. Fejezetében foglalt kényszerítő eszköz alkalmazását követően az Rtv. IX. Fejezetében meghatározott panasz lehetőségéről szóló tájékoztató keretében felhívja az intézkedés alá vont személy figyelmét a panasz előterjesztésének határidejére is.”

Habár a Testület elsődlegesen ellentmondást tapasztalt a rendőrség és a panaszos által közölt információk között, mégis a Testület a panaszos által közölt tényállítást tartja közelebb a

valóságához. Ennek az az oka, hogy a rendőrség külön, kifejezett kérdés ellenére nem pontosította a tájékoztatás tartalmát, igyekezett annak tartalmát homályosan feltüntetni. Az elsődleges jelentés is csupán annyit tartalmaz, hogy „bűncselekmény elkövetése miatt állítják elő” a panaszost, de hogy milyen bűncselekmény tekintetében és milyen céllal (azaz milyen érdemi cselekmények kivitelezése érdekében) már nem szerepel a jelentésben. Erre tekintettel – mivel a rendőri jelentés közokiratnak minősül – a Testület abból indult ki, hogy a panaszost sem a helyszínen, sem pedig a rendőrkapitányságon nem tájékoztatták a hatályos normákban előírt részletesség szerint a vele szemben végrehajtott és/vagy végrehajtandó cselekmények kapcsán. **Mindezekre tekintettel a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának a sérelmét állapította meg.**

V.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában állította elő a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján, hiszen vele szemben csalás bűncselekmény elkövetésére vonatkozó gyanú merült fel; e tekintetben az előállítás nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. A Testület az előállítást arányosnak minősítette, így az nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. Az előállítás időtartama azonban nem felelt meg az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányosság követelményének, így az súlyosan sértette a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető jogát. A panaszossal szemben végrehajtott ruházatátvizsgálás módja súlyosan sértette a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát és a megalázó bánásmód alkotmányos tilalmába ütközött. A rendőrség továbbá nem nyújtott a panaszos részére kellő mélységű tájékoztatást a vele szemben végrehajtott intézkedés okát és célját illetően, így a Testület úgy döntött, hogy emiatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

VI.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2017. május 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag